

ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು

ನಿರ್ಮಲಾ ವಿ.ಜಿ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಭಾರತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಅವರು 'ಬೇರೊಬ್ಬರ ಆಸ್ತಿ' ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೊರೆ ಏನಿದ್ದರೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ, ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವವರು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ತಲೆಗೆತುಂಬಿ ಅವರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು. ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಗೆ ಪಾಲಕರು ತೋರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ರಹಿತರಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳು, ಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂಗ ತಾರತಮ್ಯ, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ದೃಢವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದೊಂದು ಕಠಿಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಆದರೆ ಈ ಕುರಿತು ಅವರು ಪಡೆಯುವ ಅರಿವಿನಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಅವರು ಘನತೆಯುಳ್ಳ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಲ್ಲರು.

**ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೇ
(ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳು) ಏಕೆ?**

ಈ ಮೇಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಾಲಕಿಯು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ಣ ನಿಲುವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಸೋಲನ ಭಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬಾಲಕಿಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೇಂದೇ 'ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ' ಎಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಊಟ-ವಸತಿಯುತ ಶಾಲಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು 11 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ, ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ

ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯ ವಂಚಿತರಾದ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮಹತ್ತರ ಉದ್ದೇಶ ಇದರ ಹಿಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಾದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರೈಸಲು ಆಗದೇ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಹಲವು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ (ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಜನರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ನಿಗದಿತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದೊರಕದ ಚದುರಿದಂತೆ ಇರುವ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು) ಕಿರಿಯ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ

ಶಾಲಾ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಇದೆ. ವಾಡಿಕೆಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿರದಿದ್ದ ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲಕಿಯರತ್ತ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಈ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು (ಬ್ರಜ್ ಕೋರ್ಸ್) ನಡೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕೆಳಗಿನ ಹಂತದ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ/ಹಾಜರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ/ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿ ಎಂದರೆ, ಕಲಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ನೆರವು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ತರಗತಿ ವಾತಾವರಣ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮುದಾಯದ ಜೊತೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಧಾನದಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿ ಇದರ ಹಿಂದಿದೆ.

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂಗದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಸಮಾಜದಲ್ಲ ಬಾಲಕಿಯರ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ - ಇಂಥ ಹಲವು ಅಡಚಣೆಗಳು ಇವೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಬಡತನದಂಥ ಸಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ಗಳಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಿಡುವ ಬಾಲಕಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಡತನ, ಸಮರ್ಪಕ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಕೆ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ, ರಕ್ತಹೀನತೆ, ಪೋಷಕಾಂಶ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಋತುಚಕ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಂಥ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗದ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಋತುಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಋತುಮತಿಯರ ವಿಷಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲಕಿಯರಲ್ಲಿ ಶುಚಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಾನಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ

ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಏನೇನು ಅಗತ್ಯವಿವೆ?

ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಅಂದರೆ ಬಾಲಕಿಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಘನತೆಯಿಂದ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂತಸದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗಳು, ವಸತಿ ನಿಲಯ ಕೋಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಶೌಚಾಲಯಗಳಂಥ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ತಪ್ಪದೇ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಬೋಧನಾ-ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮರ್ಪಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕೈಗೊಂಡು ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಾಲಕಿಯರು ಎದುರಿಸಬಹುದಾದ ನೈಜ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯದ ಜತೆ ಜೋಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎದುರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸವಾಲುಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಾಲಕಿಯರಿಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಇಂಥ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಬಾಲಕಿಯರ ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತಾರತಮ್ಯದ ಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ದೈನಂದಿನ ಕಲಿಕೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಮಾದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಗಬೇಕು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಅನುಸರಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸಬಹುದು. ಅವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳು ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ

ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಕಆಕಾ-ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಅಂಥ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧನ:

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ, ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತೈಷಿಗಳ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಥ ಮಕ್ಕಳ ಸಮುದಾಯದ ಜತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಅಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ರಹಿತ ನಿಲುವನ್ನು ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹೊಣೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ತುಂಬ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು. ಸಮುದಾಯಗಳ ಜತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ಜತೆಗೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇದ್ದರೆ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಕೌಶಲ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರದಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ವೃದ್ಧಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ಅವರಲ್ಲಿನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಮಾಡಲಾದ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಇಲ್ಲವೆ:

ನಿರ್ಮಲ ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಂಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಯಾದಗಿರಿಯ ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಗಾಂಧಿ ಬಾಲಕಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶುಚಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು nirmala.vg@azimpremjifoundation.org ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

1. ಋತುಚಕ್ರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಶುಚಿತ್ವ

ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲಕಿಯರಲ್ಲಿ ಋತುಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶುಚಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕಾದ್ದು ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.

2. ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಪರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸ್ನೇಹಮಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ನೀರು, ಸ್ವಚ್ಛ ಶೌಚಾಲಯ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೊಠಡಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಬಾಲಕಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲು ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬಾಲಕಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶುಚಿತ್ವವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಯೋಗ ತರಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕೆಜಿಬಿವಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶುಚಿತ್ವದ ಅರಿವು ಒಳಗೊಂಡಿರಲೇಬೇಕು. ಈ ಪೈಕಿ ಬಹುತೇಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಸ್ನೇಹಪರ ನೆರವು ಸಾಕು. ಗೌಪ್ಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು; ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಶುರುವಾಗುವುದು ಇದರ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೇ. ಹದಿಹರೆಯದ ಬಾಲಕಿಯರಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಶುಚಿತ್ವದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಬಾಲಕಿಯರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಋತುಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳ, ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರಬೇಕು.